

Litsela tse bonolo tsa ho boloka chelete ea hau

Ho fumana chelete e ngata e lefshoang ka lekhetlo le le leng ho ka etsa hore u thabe haholo le ho hlolloa haholo. Litaba tse ntle? Ho na le litsela tse bolokehileng e tse bohlale tsa ho holisa chelete ea hau ntle le ho etsa hore lintho li rarahanane haholo. Mona ho fanoa ka likhetho tse 'maloa tseo u ka nahanang ka tsona ha u boloka chelete bankeng kapa o sebelisa plateforomo ea ho tsetela.

1. Akhaonte ea ho boloka chelete e sa lefiseng lekhetlo

Ke'ng?:

Ke akhaonte ea ho boloka chelete moo chelete e sa lefisoeng lekhetlo.

Melemo:

- Chelete e bolokiloeng kapa tsoala ha e lefisoeng lekhetlo
- U ka ntša chelete ka nako efe kapa efe ntle le hore u lahleheloe ke melemo ea lekhetlo
- Tsela e bonolo ea ho boloka chelete bakeng sa bokamoso

Mathata:

- Ho kenya chelete e ngata haholo ho feta moeli o behiloeng ho ka hlalisa kotlo
- Ha u fumane litheolelo tsa lekhetlo bakeng sa ho kenya chelete akhaonteng (depositi)
- Tsoala e itšetlehile ka hore na chelete e tsetetsoeng e sebetse hantle hakae

2. Fixed deposit (boloka ka nako e behiloeng)

Ke'ng?:

U "notlella" chelete ea hao bakeng sa nako e itseng e sa fetoheng e le hore y ka fumana tsoala e phahameng.

Melemo:

- Sekhahla se phahameng sa tsoala se fetang se tloaelehileng bakeng sa savings account
- Tiisetso ea tsoala (Guaranteed returns)

Mathata:

- U ke ke ua khona ho fihlella chelete ea hau ho fihlela qetellong ea nako e behiloeng
- Likotlo li ka sebetse haeba u hula chelete pele ho nako

E ba seli haholo!

Ho boloka chelete ho a utloahala ka 'nete!

Le hoja ho ka o beha tekong e kholo ho sebelisa chelete ea hau lintho tseo hajoale u ka nkang hore li lokile, ho bohlokoa ho nahana ka ditlhoko tsa ka moso tsa lichelete, le ho boloka chelete (le ho holisa) kamoo u ka khonang kateng.

Batho le litheo di ka tšepisa tsoala e phahameng bakeng sa matsete a hau. Ka linako tsohle u etse lipatlisiso mabapi le likotsi le ho amohela keletso feela e tswang bakeng ea hau le bathong ba bang ba nang le mangolo a tsoaneleho ea ho fana ka keletso.

Litsela tse bonolo tsa ho boloka chelete ea hau

Continued.

3. Unit Trusts

Ke'ng?:

Letlole le tsamaisoang ka mokhoa oa seprofeshenale moo chelete ea hau e kopanngoang le ea batseteli ba bang e ho tseteloa ho liabo, li-bond kapa liasete tse ling.

Melemo:

- Le tsamaisoa ke litsebi tse nang le mangolo kapa lilaesense tsa ho tsetela
- Ho ea ka nalane li fana ka kholo e molemo haholo ho feta ho boloka akhaonteng ea banka
- U ka qala ka chelete e nyenyane le ho e eketsa ha nako e ntse e feta
- Ke mokhoa o tenyetsehang, u ka hula chelete neng ka neng ha o e hloka

Mathata:

- Tsoala e ea holimo le fatše ho itšetlehile ka limmaraka
- Ha se mokhoa o sebetsang hantle haeba ho tseteloa ho ona ka nako e khutšoane

Ke hobane'ng ha ena e le khetho e ntle ka ho khethehileng:

Li-unitrust di ka hola butle-butle ha nako e ntse e feta ho sa hloka hore e be o setsebi se hloahloa sa ho tsetela. Li leka-lekanya likotsi le meputso, kahoo ke khetho e sebetsang haeba u batla kholo e eketsehileng ho feta feela ho boloka chelete akhaonteng.

4. Letlole la ho beha meja fatše (Retirement Annuity kapa Letlole la Penshene)

Ke'ng?:

Khetho ea nako e telele ya ho boloka chelete bakeng sa nako eo u behang meja fatše, 'me ho na le melemo ea lekhetho.

Melemo:

- E u thusa ho hahla tšireletseho ea lichelete bakeng sa matsatsi a botsofadi
- Melemo mabapi le lekhetho
- E tsamaisoa ke ditsebi kapa liprofeshinale

Mathata:

- Chelete e notleletsoe ho fihlela nakong ea ho beha meja fatše
- Ha se mokhoa o sebetsang hantle haeba ke bakeng sa nako khutšoane

Lethathama la ho tšoea kapele: Ke khetho efe e ntšoanelang?

Ke bata ho boloka chelete ea ka ea ho boloka chelete e sa lefisoe lekhetho 'me ke khone e e fihlela habonolo free and accessible – **Akhaonte ea ho boloka chelete e sa lefiseng lekhetho (Tax-free savings account)**

Ke batla tsoala e nang le tiisetso le ho tlohela chelete ke sa e thetse – **Fixed deposit**

Ke batla kholo e molemo haholo ka nako e telele 'me ho hang ha ke na taba ka ho ea holimo le tlase ha sekhahla – **Unit Trust**

Ke batla ho boloka chelete ka ho qollehileng bakeng sa nako eo ke behang meja fatše ka eona le ho thabela melemo ea lekhetho – **Letlole la ho Beha Meja Fatše (Retirement Fund)**

Ha ke na bonnete 'me ke batla ho ba le motsoako oa likhetho tsena – **Nanaha ka ho kolpanya dihlahiswa tse fapaneng**

Ha ho na khetho e “phethahetseng” – ho itšetlehile ka lipakane tsa hau.

Buisana le banka ea hau kapa moeletsi litabeng tsa lichelete ea nang le mangolo a tšebetso ena mabapi le ho buisana ka khetho e molemo haholo e tšoanelang ditlhoko tsa hao.

Tlhokomeliso: Leseli lena ha le kenyeletse lipakane tsa hau, boemo ba hau ba lichelete, kapa lihloko tsa hau 'me u se itšetlehe ka lona joalo ka le nkang sebaka sa keletso ea litsebi.